

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยสถาบันวิทยาลัยชุมชนประกาศใช้เป็นกฎหมายฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๘ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญ ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการสภาสถาบันตามมาตรา ๑๕ (๓) ซึ่งเลือกจากผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนประธานสภาวิทยาลัย ผู้แทนผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้แทนผู้สอนประจำนั้นควรกระจายให้ทั่วถึงทุกภูมิภาค” และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และประกาศใช้เป็นกฎหมายมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขนี้มีหลักการคือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดให้ผู้ว่าการวิทยาลัยดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๐ วาระหนึ่ง) โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการ จากนั้น พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองโดยกรรมาธิการเต็มสภา และลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ โดยประกาศใช้เป็นกฎหมายมีผลใช้บังคับเมื่อ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ระบบการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้แบ่งออกเป็นการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นสามารถดำเนินการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชนได้ สมควรมีกฎหมายกำหนดเพื่อรองรับการจัดตั้งการบริหารงานและการดำเนินงานทางวิชาการของวิทยาลัยชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ ขยายโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งให้การฝึกอบรมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนั้น ให้คำนึงถึงการประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาและการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชนเกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างเหมาะสม และเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. การจัดตั้งและสถานะของสถาบันวิทยาลัยชุมชน

๑.๑ กำหนดให้จัดตั้งสถาบันวิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยมีวิทยาลัยชุมชน แต่ละแห่งเป็นส่วนราชการในสถาบันซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งนี้ การดำเนินการของสถาบันต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงการสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ต่ำกว่าปริญญา ฝึกอบรมด้านวิชาการและวิชาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับ การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในการบริหารจัดการและการประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้สถาบันสามารถร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อระดับปริญญาของนักศึกษา ตลอดจนร่วมมือกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ สถานศึกษาชั้นสูง สถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศ (มาตรา ๕ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔)

๑.๒ กำหนดให้ระบบการบริหารงานบุคคลของสถาบันอยู่ใต้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจากการจัดการศึกษาโดยวิทยาลัยชุมชนมีลักษณะพิเศษที่จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาและไม่มีการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่บริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษากำหนด (มาตรา ๖)

๑.๓ การแบ่งส่วนราชการ กำหนดให้สถาบันสามารถแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานสถาบันและวิทยาลัย หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยโดยออกเป็นกฎกระทรวง การแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง สำนักวิชาการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือสำนักวิชาการ ให้ทำเป็นประกาศสถาบัน (มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑)

๑.๔ เงิน ทรัพย์สิน และรายได้ของสถาบัน โดยกำหนดให้สถาบันได้รับงบประมาณแผ่นดิน รายได้ ทรัพย์สิน และผลประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ค่าบริการ เงินอุดหนุน เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ รายได้จากการลงทุน เป็นต้น ในการนี้ ให้สถาบันมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์และจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถาบันได้โดยดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบัน และกำหนดให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถาบันตลอดจนเบี่ยงปรับต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔) นอกจากนี้ ให้บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบันหรือที่สถาบันได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถาบัน ไม่ถือเป็นทรัพย์สินและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน (มาตรา ๑๓)

๒. การดำเนินการของสถาบัน

๒.๑ องค์ประกอบของสภาสถาบัน

กำหนดให้สภาสถาบันเป็นองค์กรทางบริหารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วย (๑) นายกสภาสถาบัน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง (๒) กรรมการสภาสถาบัน โดยตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ และ (๓) กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๗ คน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกสถาบัน โดยให้นายกสภาสถาบันและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

๒.๒ อำนาจหน้าที่ของสภาสถาบัน

กำหนดให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถาบัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน กำกับมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ออกระเบียบข้อบังคับ และประกาศของสถาบัน รวมทั้งมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด อนุมัติการให้อนุปริญญาและประกาศนียบัตรในกรณีเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา วิทยาลัยบอจร่วมกับสถาบันศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประกาศหรือต่างประเทศ โดยให้สภาสถาบันเป็นผู้อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม และมีอำนาจให้อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันดังกล่าว แก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ พิจารณาการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการของสถาบันรวมทั้งการแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการดังกล่าว พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถาบัน แต่งตั้งและถอดถอนประธานสภาวิทยาลัย กรรมการสภาวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ออกข้อบังคับว่าด้วยคุณสมบัติและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษ อนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของสถาบัน ออกระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน การจัดหารายได้และผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถาบัน ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร และสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน เพื่อการจัดการศึกษาของสถาบัน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของผู้อำนวยการสถาบัน อนุมัติการจัดการศึกษาร่วม การยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ แต่งตั้ง คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน และปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถาบันที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ (มาตรา ๑๘)

๒.๓ ผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบัน

กำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการสถาบันตามที่สภาสถาบันกำหนดซึ่งต้องมีจำนวนไม่เกินสามคน เพื่อทำหน้าที่ตามทีผู้อำนวยการสถาบันมอบหมาย (มาตรา ๒๒)

การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบัน ต้องดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนด

ไว้ในข้อบังคับของสถาบัน โดยในส่วนคุณวุฒิทางการศึกษานั้นได้กำหนดไว้แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถาบันไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสถาบันที่ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน (มาตรา ๒๙) และกำหนดให้ผู้อำนวยการสถาบันมอบอำนาจให้แก่ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเฉพาะส่วนเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบันได้ (มาตรา ๓๐)

๒.๔ สภาวิชาการ

กำหนดให้มีสภาวิชาการในสถาบัน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่สถาบันในการเสนอแนะการวางนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน เสนอเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาต่อสภาสถาบัน ส่งเสริมการบริหารทางวิชาการที่สอดคล้องกับภารกิจของวิทยาลัยและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการต่อสภาสถาบัน เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การเปิดสอน การปรับปรุง และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา เสนอแนะการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา การเปิดสอน การปรับปรุงและการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา เสนอแนะการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ รวมทั้งยกเลิกการจัดการศึกษาร่วม พิจารณาการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเสนอสภาสถาบัน และแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการ (มาตรา ๒๑)

๓. การดำเนินการของวิทยาลัย

๓.๑ วิทยาลัย

กำหนดให้มีวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนราชการในสถาบันมีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับ อุดมศึกษา ที่ต่ำกว่าปริญญา ฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพ และบริการทางวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชน (มาตรา ๓๑)

ภายใต้วัตถุประสงค์ของสถาบัน โดยวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา องค์กรที่ดำเนินงานวัฒนธรรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการจัดการศึกษา และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งแก่ผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับการอนุมัติอนุปริญญาให้เป็นอำนาจของสภาสถาบัน (มาตรา ๓๔)

๓.๒ สภาวิทยาลัย

๑) องค์กรประกอบของสภาวิทยาลัย

กำหนดให้มีสภาวิทยาลัยในวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนองค์กรชุมชนซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนาเดียวกันกับวิทยาลัย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนจำนวนไม่น้อย

กว่าสี่คน เป็นกรรมการ ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีผู้แทนศิษย์เก่า ให้สภาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มี อยู่และให้คณะกรรมการสภาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งและเสนอต่อสภาสถาบัน เพื่อแต่งตั้งเป็นประธานสภาวิทยาลัย โดยให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการสภาวิทยาลัยโดยตำแหน่งและ ให้สภาวิทยาลัยแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยคนหนึ่งโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นเลขานุการ ทั้งนี้ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับ ของสถาบัน (มาตรา ๓๕)

๒) อำนาจหน้าที่ของสภาวิทยาลัย

กำหนดให้สภาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยและสอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบัน ให้ความเห็นชอบแผนจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย รวมทั้งแผนการพัฒนาชุมชน เพื่อสนองต่อความต้องการและ เสริมสร้างองค์ความรู้ของชุมชนให้เข้มแข็ง ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับ ชุมชน ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา องค์กรที่ดำเนินงานวัฒนธรรมหรือหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อการพัฒนาวิทยา ระดมทุนและทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการศึกษาของชุมชนในท้องถิ่น ออกระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัยตามที่สภาสถาบันมอบหมาย อนุมัติหลักสูตรและการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอบรมด้านวิชาการหรือด้านวิชาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และกลุ่มอาชีพ อนุมัติการให้ประกาศนียบัตร ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการวิทยาลัยและการดำเนินงานของวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน รวมถึงแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็น ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาวิทยาลัยและ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

๓.๓ ผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองผู้อำนวยการวิทยาลัย

๑) กำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๒)

๒) กำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยแต่งตั้งรองผู้อำนวยการวิทยาลัยตามจำนวนที่สภา สถาบันกำหนด (มาตรา ๓๘)

๓) การดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยและ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัย ต้องดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้และต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน โดยในส่วนคุณวุฒิทางการศึกษานั้นได้กำหนดไว้ แตกต่างจากผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ทำงานในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน และ วิทยาลัยชุมชน รวมทั้งภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ (มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๑)

๓.๔ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัย

กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการวิทยาลัยทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาและสนับสนุน การดำเนินกิจการของวิทยาลัย (มาตรา ๔๓)

๔. ตำแหน่งทางวิชาการและผู้สอนพิเศษในสถาบัน

๔.๑ กำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ และเงินประจำตำแหน่งของผู้สอนประจำในสถาบัน ซึ่งมีความแตกต่างจากตำแหน่งทางวิชาการและเงินประจำตำแหน่งของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาไว้ในกฎของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (มาตรา ๔๔)

๔.๒ กำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยสามารถแต่งตั้งผู้สอนพิเศษได้ ทั้งนี้ เพื่อรองรับระบบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่มุ่งเน้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่บุคคลในท้องถิ่นและชุมชน โดยคุณสมบัตินั้น และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้สอนพิเศษให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันวิทยาลัยชุมชน (มาตรา ๔๕)

๕. อนุปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

กำหนดให้สถาบันมีอำนาจให้อนุปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญาและประกาศนียบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม และมีอำนาจกำหนดครุวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับอนุปริญญาและประกาศนียบัตรและอาจกำหนดให้มีครุประจำตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ประกอบกับกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันได้ (มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘)

๖. บทลงโทษ โดยกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ใดกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุประจำตำแหน่งโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีอนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งในสถาบันโดยไม่มีสิทธิ วิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔๙)

๗. บทเฉพาะกาล

๗.๑ กำหนดให้ออนข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงาน และอัตรากำลังของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนไปเป็นของสถาบัน และเพิ่มการรองรับให้ข้าราชการในสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการของสถาบันได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่งตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์ไม่น้อยกว่าเดิมต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๐)

๗.๒ กำหนดให้ประธานกรรมการวิทยาลัยชุมชน กรรมการวิทยาลัยชุมชน ประธานสภาวิทยาลัยชุมชน และกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชนของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน ประธานสภาวิทยาลัย และกรรมการสภาวิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง แล้วแต่กรณี เพื่อรองรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีความต่อเนื่อง (มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒)

๗.๓ กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดระยะเวลา

ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนที่ดำรงตำแหน่งอยู่เดิมดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ได้จนกว่าจะครบวาระ เพื่อให้การดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนมีความต่อเนื่อง (มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔)

๗.๔ กำหนดรองรับสิทธิของผู้ได้รับอนุปริญา และประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญารูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้มี ศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ได้รับอนุปริญาและประกาศนียบัตรตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๕)

๗.๕ กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน และกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษามาใช้บังคับโดยอนุโลมเพื่อรองรับการบริหารงานของสถาบันในช่วงแรกก่อนที่จะมี การปรับเปลี่ยนมาอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งต้อง ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาวางหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับบุคลากร ของสถาบันเป็นการเฉพาะ (มาตรา ๕๖)

๒. พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๑๒ ก วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ หน้า ๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการทั่วไปของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาไว้ไม่ให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระเพื่อความเหมาะสมในการบริหารงานและป้องกันมิให้ เกิดการผูกขาดการใช้อำนาจทางบริหาร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติสถาบันวิทยาลัยชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ สี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดการนับวาระการดำรงตำแหน่งของผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ สถาบันวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นวาระแรก (มาตรา ๔)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ